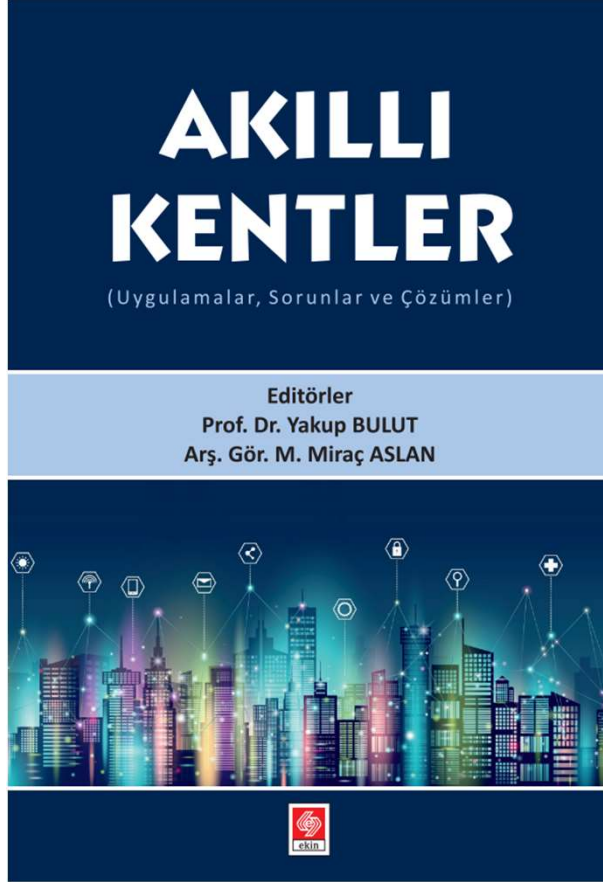

BİLGİ İŞLEM DAİRESİ BAŞKANLIĞI
AKILLI KENTLER SUNUMU
BÖLÜM - 3

YÖNETİŞİMCİ BİR KENT YÖNETİMİNDE AKILLI KENT UYGULAMALARININ ROLÜ

Ocak 2023

YÖNETİŞİMCİ BİR KENT YÖNETİMİNDE AKILLI KENT UYGULAMALARININ ROLÜ

- 01 AKILLI KENT YAKLAŞIMININ
BİLEŞENLERİ
- 02 İYİ YÖNETİŞİM
KAVRAMI
- 03 AKILLI KENT YAKLAŞIMININ
BİR BİLEŞENİ OLARAK AKILLI YÖNETİŞİM
- 04 AKILLI KENT
VE YÖNETİŞİM
- 05 AKILLI KENT UYGULAMALARININ YÖNETİŞİM
AÇISINDAN TEHDİT VE RİSK UNSURLARI
- 06 SONUÇ

GİRİŞ

Birleşmiş Milletler tarafından 2015 yılında küresel bir çağrı olarak şekillendirilen Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları, kentlerin artan önemini ve yoğunluğunu vurgulamaktadır. Dünya nüfusunun yarısından fazlası kentlerde yaşamaktadır ve bu alanlar dünya topraklarının sadece %3'ünü kaplamaktadır. Kentler ayrıca dünyadaki enerji tüketiminin ve karbon emisyonunun büyük bir bölümünü oluşturmaktadır. Bu nedenle, kentlerin yönetimi giderek zorlaşmaktadır. Bu sorunların çözümü amacıyla, günümüzde bilişim ve iletişim teknolojilerinden daha fazla faydalanılmaktadır ve "Akıllı Kent" kavramı ortaya çıkmıştır, bu kavram yeni teknolojilerin kullanımı ile kentsel sorunların aşılmasını ve kentsel yaşamın daha kaliteli hale getirilmesini amaçlamaktadır.

01-AKILLI KENT YAKLAŞIMININ BİLEŞENLERİ

- "Akıllı Kent" kavramı, 1990'lı yıllarda ilk kez kullanılmış olsa da, günümüzde kent yönetimi alanında yaygın olarak kullanılmaktadır. Bu kavram, çevre sorunları, trafik, güvenlik, nüfus yoğunluğu ve yoksulluk gibi kentsel yaşam ile ilgili önemli sorunları çözmek için farklı türde teknolojiler ve yenilikçi fikirlerin kullanılmasını ifade etmektedir. Akıllı Kent kavramı net bir tanımı olmasa da genellikle "çevresel, yönetsel ve ekonomik sürdürülebilirlik temelinde yeşil, yaşam kalitesi, yönetim ve verimlilik vurgusu olan ve bu doğrultuda bilgi ve iletişim teknolojilerinin araçsallaştırıldığı kentsel yaklaşım" olarak tanımlanabilir.
- Akademisyenler, araştırmacılar, kurumlar ve kuruluşlar, bir kenti akıllı yapan şeyi açıklığa kavuşturmak amacıyla "akıllı kent" kavramını kendi ilgi alanlarına göre çeşitli özelliklere ve boyutlara ayırmışlardır. Örneğin,
 - ✓ Giffinger ve Haindlmaier, akıllı şehir projelerinin başarısını ölçtükleri çalışmalarında, devlet, hareketlilik, çevre, ekonomi, insanlar ve yaşam olmak üzere altı eksende sınıflandırmışlar.
 - ✓ IBM firması çalışanları ise insanlar, iş, ulaşım, iletişim, su ve enerji olmak üzere altı temel sisteme dayandırmışlar.
 - ✓ Kanter ve Litow ise daha akıllı bir gezegen = daha akıllı kentler; daha akıllı kentler = daha akıllı topluluklar sloganı ile kaleme aldıkları manifestolarda kentsel sistemleri ulaşım, ticaret, gıda, enerji, güvenlik, eğitim ve sağlık hizmetleri olmak üzere yedi başlıkta ele almışlar.
- Ancak, hepsi de akıllı kentleri organik bir bütün olarak ifade etmişlerdir.

01-AKILLI KENT YAKLAŞIMININ BİLEŞENLERİ

Covid-19 Pandemi sürecinde Abu-Rayash ve İbrahim Dinçer tarafından kaleme alınan çalışmada işlendiği şekliyle akıllı bir kentin ekonomi, çevre, toplum, yönetim, enerji, ulaşım, altyapı ve pandemiye karşı dayanıklılık dahil olmak üzere sekiz ana bileşeni olduğu savı ise bir başka çarpıcı örnektir.

Kaynak	Vurgulanan Akıllı Kent Bileşenleri
Giffinger (2007)	Ekonomi, İnsanlar, Yönetişim, Hareketlilik, Çevre, Yaşam
Dirks ve Keeling (2009)	İnsanlar, İş, Ulaşım, İletişim, Su, Enerji
Kanter ve Litow (2009)	Ulaşım, Ticaret, Gıda, Enerji, Güvenlik, Eğitim, Sağlık Hizmetleri
Giffenger ve Haindlmaier (2010)	Ekonomi, İnsanlar, Yönetişim, Hareketlilik, Çevre, Yaşam
Batty (2012)	Ekonomi, İnsanlar, Yönetişim, Hareketlilik, Çevre, Yaşam
Manville (2014)	Yaşam, İnsanlar, Yönetişim, Hareketlilik, Çevre, Ekonomi
Sharifi (2019)	Ekonomi, İnsanlar, Yönetişim, Hareketlilik, Çevre, Yaşam, Veri
Abu-Rayahsh ve Dinçer (2021)	Ekonomi, Çevre, Toplum, Yönetişim, Enerji, Ulaşım, Altyapı, Pandemiye Karşı Dayanıklılık

Tablo 1: Akıllı Kentlerin Ana Bileşenlerinin Farklılaşma Kapasitesi

Akıllı kent konusunda çalışma yürüten araştırmacılar, politika yapıcılar, uygulayıcılar yada kurum ve kuruluşların akıllı kent yaklaşımını farklı bakış açılarından ele alsalar bile çoğu ekonomiyi, hareketliliği, çevreyi, yaşamı, insanları ve yönetişimi kapsayan bir model üzerinde hemfikirdir.

02-İYİ YÖNETİŞİM KAVRAMI

Geleneksel yönetim kavramından daha fazlasını ifade eden ve belirli noktalarda ondan ayrılan yönetim kavramı kamusal gücün görevlerini, iş yapma biçimlerini ve örgütlenme şeklini yeni döneme uygun şekilde yeniden tanımlamaktadır. Yönetişim kavramı hem anlam hem de sözcük kökü açısından yönetim kavramının üzerine inşa edilmesi sebebiyle literatürde sıklıkla karıştırılan bir kavramdır. Yönetim ve iletişim sözcüklerinin birleşiminden türetilen yönetim sözcüğü yapısındaki oluş ve kılışın birden fazla kişi tarafından karşılıklı ya da toplu olarak yapıldığını gösteren işteşlik eki sebebiyle bu sözcük karşılıklılık anlamına sahiptir.

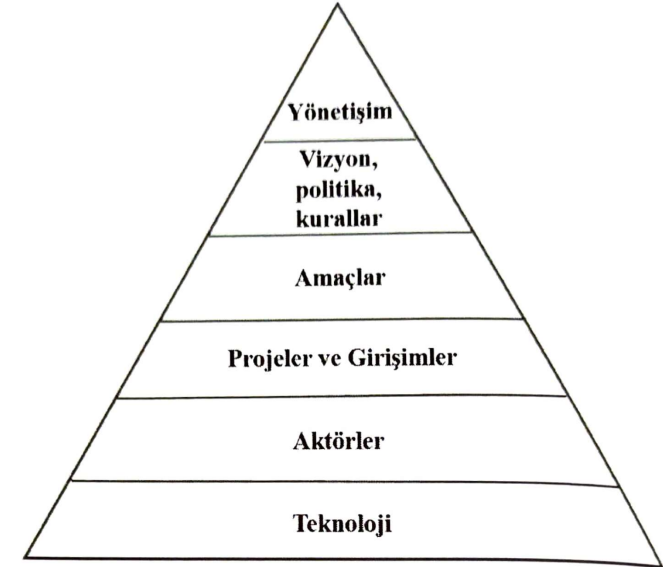
İlk kez 1989 yılında Dünya Bankası tarafından Sahra Altı Afrika'da karşılaşılan krizin aşılmasına yönelik olarak hazırlanan raporun önsöz kısmında kullanılan “iyi yönetim” kavramı, “verimli bir kamu hizmeti, güvenilir bir yargı sistemi ve kamuoyuna karşı sorumlu bir idare” üçlüsü ile ifade edilmiştir. Raporda zayıf ekonomik performansın temel nedeni olarak kamu kuruluşlarının başarısızlığı gösterilirken; özel sektör girişimi ve piyasa mekanizmalarının öneminin altı çizilmiştir. Söz konusu kavram Türkçeye ise 1996 yılında İstanbul’da gerçekleştirilen II. Birleşmiş Milletler İnsan Yerleşimleri Konferansının (Habitat II) hazırlık döneminde kazandırılmıştır. Bu yenilikçi yönetim yaklaşımı, piyasaların etkinliği için kamunun gerekli düzenlemeleri yapması ve kamunun karar alma süreçlerine özel sektörü ve sivil toplumu da dâhil etmesi gibi iki önemli yeniliği bünyesinde barındırmaktadır.

03-AKILLI KENT YAKLAŞIMININ BİR BİLEŞENİ OLARAK AKILLI YÖNETİŞİM

Genel bir ifade ile modern kentlerin, vatandaşlara sağlanan hizmetlerin kalitesini artırmasına olanak sağlayan akıllı çözümleri ifade eden akıllı kent yaklaşımı Dameri'nin ifadesiyle "aşağıdan yukarıya bir fenomendir".

Maslow'un "İhtiyaçlar Hiyerarşisi" ne benzer bir piramitle savını resmeden Dameri'ye göre;

- Bilişim ve iletişim teknolojileri, elektronik ve dijital hizmetlerin sunumuna olanak sağladığı için akıllı kentlerin ortaya çıkışı ve gelişimi sürecindeki ana itici güç konumunda olduğu için "teknoloji" başlığı piramidin ilk basamağına yerleştirilmiştir.
- Piramidin ikinci basamağında akıllı kentin fikri altyapısını oluşturan ve gelişim sürecini kurgulayan "Aktörler" (üniversiteler, araştırma merkezleri, girişimciler, şirketler vb.) yer almaktadır.
- Piramidin üçüncü ve dördüncü basamaklarında ise kapsamlı bir akıllı şehir vizyonunun ortaya konulabilmesi için sırasıyla "Projeler ve Girişimler" ve "Amaçlar" yer almaktadır.
- Piramidin beşinci basamağında yer alan "Vizyon, Hükümet Politikaları ve Kuralları" ise kendisinden önceki basamaklarda yer alan ve kentin kendisine özgü kültürel, coğrafi ve ekonomik özelliklerine göre aktörler tarafından belirlenen genel ve özel amaçların stratejik bir vizyon altında bir araya getirilmesini ifade etmektedir. Ayrıca, bu akıllı kent vizyonu doğrultusundaki politika ve kurallar oluşturulurken aktörlerin sürece katılımı önem arz etmektedir.
- Piramidin en üst basamağında bu sebeple "Yönetişim" kavramı bulunmaktadır. Piramidin ilk basamağındaki yazılım ve donanım teknolojilerine aşırı odaklanılması sebebiyle çoğunlukla sosyal sermaye (vatandaşlar, kamu kurumları vb.) ihmal edilmektedir. Oysa bütüncül bir akıllı kent vizyonu için teknolojik araçların kamusal değer üretecek şekilde tasarlanması gerekmektedir. Bu yönüyle piramidin tepesindeki yönetim kavramı daha önce vurgulandığı üzere katılımçılık ve demokrasi kavramları ile bağdaşmaktadır.

Şekil 1: Kapsayıcı ve Başarılı Bir Akıllı Kent Yaklaşımı Geliştirmek İçin İhtiyaçlar Hiyerarşisi

AKILLI KENTİN BİR BİLEŞENİ OLARAK AKILLI YÖNETİŞİM KAVRAMININ İLGİLİ TEMALARI

KAYNAK	İLGİLİ TEMALAR
COHEN (2010)	<ul style="list-style-type: none">• Arz ve talep politikalarının etkinleştirilmesi• Şeffaflık ve kamuya açık veri• Bilgi ve iletişim teknolojileri ve e-devlet uygulamaları
Giffenger ve Gudrun (2010)	<ul style="list-style-type: none">• Karar verme süreçlerine katılım• Kamu ve sosyal hizmetler• Şeffaf yönetim• Siyasi stratejiler ve perspektifler
Lombardi (2012)	<ul style="list-style-type: none">• Katılımcılık
Albino (2015)	<ul style="list-style-type: none">• E-Demokrasi
Bosch (2017)	<ul style="list-style-type: none">• Organizasyon• Toplum katılımı• Çok düzeyli yönetim

TABLO 2

Akıllı kentlerle ilgili çalışmalarda gün geçtikçe artan bir öneme sahip olan akıllı yönetim, vatandaşların yaşam kalitesini artırmaya yönelik karar alma süreçlerine ilişkindir. Bu yüzden karar alma süreçlerinin iyileştirilmesi için bilgi ve iletişim teknolojilerinin akıllıca kullanılması gerekmektedir. Ancak Tablo 2’de görüldüğü üzere akıllı yönetim kavramı planlama, karar verme ve yönetme süreçlerinin daha iyi şekilde geliştirilebilmesi için sadece bilgi ve iletişim teknolojilerinden faydalanılması anlamına gelmemektedir. Akıllı yönetim kavramı aynı zamanda en temelde kamu hizmetlerinin sunulma şekillerini dönüştürmekte ve demokratik süreçleri iyileştirmektedir.

04-AKILLI KENT VE YÖNETİŞİM

- Akıllı kent yönetişimi, bilgi ve iletişim teknolojileri kullanılarak kentsel hizmetlerin daha erişilebilir, rasyonel, verimli, etkin ve etkili hale getirilmesi amacını taşır. Bu yaklaşım kent sakinlerinin kamusal hizmetlere erişimini ve tüm aktörlerin karar verme süreçlerine katılımını kolaylaştırmak için e-devlet, e-belediyecilik, sosyal medya, mobil cihazlar ve açık veri gibi araçlar kullanılır.
- 21. yüzyılda kentsel alanlarda karşılaşılan çok boyutlu krizleri aşmak için geliştirilen teknoloji odaklı akıllı çözümler vasıtasıyla kentsel hizmetlerin daha erişilebilir, rasyonel, verimli, etkin ve etkili hale getirilmesi amaçlanmaktadır. Akıllı kent yaklaşımı kapsamındaki akıllı yönetişim başlığı altında ise bilgi ve iletişim teknolojilerinin yardımıyla kent sakinlerinin kamusal hizmetlere erişiminin ve tüm aktörlerin karar verme süreçlerine katılımının e-devlet, e-belediyecilik, sosyal medya, mobil cihazlar ve açık veri gibi araçlar vasıtasıyla kolaylaştırılması ve geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

Akıllı kent yaklaşımı ve projeleri için akıllı yönetişimin unsurları şunlardır:

1. E-BİLGİLENDİRME
2. E-DEVLET / E-BELEDİYE
3. E-KATILIM
4. E-İÇERME VE E-GÜÇLENDİRME
5. AÇIK VERİ

1. E-BİLGİLENDİRME

Vatandaşların kamuya açık belgeleri aramasına ve almasına izin vermek anlamına gelen e-bilgilendirmeye ilişkin bir örnek olarak Paris Belediyesi'nin hava kirliliği ile mücadele kapsamında yürüttüğü bilgilendirme çalışmalarıdır. 2012-2016 yılları arasında Paris'te yaşanan yoğun hava kirliliği sebebiyle Paris'ten taşınmak zorunda kalan vatandaşların açtığı dava neticesinde idare mahkemesi 2019 yılında Fransız devletini gerekli önlemleri almadığı gerekçesiyle gelecek için içtihat oluşturacak şekilde tazminat ödemeye mahkûm etmiştir. Bu karar ile aynı yıla denk gelecek şekilde, Paris'in hava kalitesini izleme görevi verilen bağımsız kuruluş AIRPARIF tarafından üretilen bilimsel ve teknik veriler Paris Belediyesi tarafından dijital araçlar vasıtasıyla kent sakinleri ile paylaşılmaya başlanmıştır. Paris Belediyesi'nin kurumsal web sayfasında yer alan "hava kalitesi" sekmesinden vatandaşlar kentteki hava kalitesinin durumunu harita üzerinden görebilmektedir. Vatandaşlar bu sorgulama aşamasında ayrıca farklı emisyon kaynaklarının etkilerini de konum bazlı (okul bölgeleri vb.) olarak görebilmektedir.

<https://tr.euronews.com/2019/06/26/fransiz-mahkemesi-paris-teki-hava-kirliliginden-dolay-devleti-mahkum-etti>

<https://www.paris.fr/pages/etat-des-lieux-de-la-qualite-de-l-air-a-paris-7101>

<http://www.havaizleme.gov.tr/>

2. E-DEVLET / E-BELEDİYE

Merkezi ve yerel düzeydeki hizmetlerin sunumunda ve yönetim süreçlerinde bilgi ve iletişim teknolojilerinden faydalanılmasını ifade eden elektronik devlet (e-devlet) özellikle 1990'lı yılların sonundan bu yana ön plana çıkmış bir kavramdır. Bu kavram vatandaşlar, özel sektör ve kamu kurumlarının tamamı için kamusal bilgi ve hizmetlere daha fazla erişim kolaylığı sunma girişimidir. Kamusal hizmetlerin kalitesini artırmak ve tüm paydaşlar arasındaki etkileşimi geliştirmek açısından büyük bir potansiyeli olan e-devlet yaklaşımı demokratik kurumlara ve süreçlere katılım için ciddi fırsatlar sunmaktadır.

<https://konya.bel.tr/ebelediye.php>

Konya Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü

Konya Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü hizmetleri Konya Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü ile e-Devlet Kapısı altyapısı üzerinden sunulmaktadır.

Web Sayfası

<https://www.koski.gov.tr/>

Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi (CİMER) aracılığıyla kamu kurumlarına dilekçe hakkı kapsamında istek ve şikâyetlerinizi gönderebilir veya bilgi edinme hakkı kapsamında kamu kurumlarından bilgi talebinde bulunabilirsiniz. Ayrıca

e-Devlet Kapısı Üzerinden Sunulan Hizmetler

- [Aboneliğe Bağlı Arıza Başvurusu](#)
- [Abonelik Sözleşme Feshi Başvurusu](#)
- [Borç Bilgileri Sorgulama ve Ödeme](#)
- [Borç Yapılandırma Başvurusu](#)
- [Fatura İtiraz Başvurusu](#)
- [Sayacın Tüketim Endeks Beyanı](#)
- [Yeni Abonelik \(Abonelik Devri / İsim Değişikliği\) Başvurusu ve Takibi](#)
- [Abonelik Bilgileri Sorgulama](#)
- [Arıza ve Bakım Bilgisi Sorgulama](#)
- [Baraj Doluluk Oranları](#)
- [Fatura Bilgileri Sorgulama](#)

3. E-KATILIM

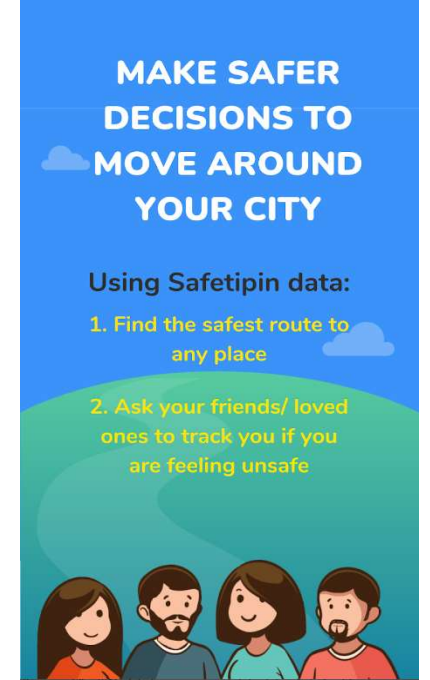
- Yönetişimci bir kent yönetiminin temel bileşenlerinden birisi olan e-katılım, vatandaşlara kentteki yönetsel süreçlere çevrim içi katılım olanağı sunmaktadır. Kent sakinlerinin dijital araçlar vasıtasıyla politika oluşturma süreçlerine dâhil olmalarına fırsat sağlayan e-katılım; yönetim, politika oluşturma, hizmet sunumu ve karar verme gibi farklı amaçları kapsamaktadır.
- Bahsi geçen akıllı kent uygulamaları kent sakinlerinin ihtiyaçlarının, isteklerinin ve kararlarının daha fazla dikkate alınabilmesi, vatandaş katılımının artırılması ve şeffaflığın sağlanabilmesi açısından fırsat sağladığı için kentsel yönetişimin bir parçasıdır. Kamu kurumları tarafından geliştirilen resmi çevrimiçi platformların yanı sıra sosyal medya platformları da sivil katılım açısından önem arz etmektedir. Örneğin,
 - ✓ Kanada'da bulunan Bayham Belediyesi web sayfasından yaptığı duyuru ile 2022 yılı bütçesi için danışma sürecini başlatmıştır. Buna göre belediyenin ve işletmelerinin 2022 yılı bütçesi belediye meclisi tarafından müzakere edilmeye başlanılmadan önce bütçeler hakkında girdi sağlamak isteyenlerin görüş ve önerileri çevrim içi ya da fiziksel ortamda toplanmaktadır. Söz konusu bütçe belediye meclisi tarafından görüşüleceği zaman danışma sürecinde elde edilen girdiler raporlanarak *belediye* meclisine sunulacaktır.
 - ✓ Konya Belediyesinin 2014 yılında 'Tramvayını Sen Seç' başlığı ile tramvayların rengini vatandaşların oyları ile belirlemiştir. Yeşil renk en çok oyu alarak faaliyete geçmiştir.

<https://www.pusulahaber.com.tr/yeni-tramvaylari-rengini-de-konya-halki-belirliyor-38676h.htm>

4. E-İÇERME VE E-GÜÇLENDİRME

- E-içerme ve e-güçlendirme, bilgi ve iletişim teknolojilerinin uygulamada karşılaştığı siyasal, sosyal, ekonomik ve coğrafi kısıtların aşılmasına yönelik önemli kavramlardır. E-içerme, tüm bireylerin ve toplulukların bilgi toplumunun tüm süreçlerine katılımını amaçlarken, e-güçlendirme ise dezavantajlı grupların kendilerini ve kentlerini ilgilendiren konulardaki karar alma süreçlerine katılımının güçlendirilmesini hedefler. Bu kapsamda, kadınların katılımını desteklemek için devlet destekli politikalar ve altyapılar oluşturulmaktadır. Örneğin,
- Hindistan Delhi merkezli bir girişim olan Safetipin isimli mobil uygulama vasıtasıyla kamusal alanların kadınlar için daha güvenli ve daha kapsayıcı hale getirilmesi amaçlanmaktadır. Bu sosyal organizasyon vasıtasıyla sensörlerden ve mobil cihazlardan gelen veriler güvenliği etkileyen parametreler üzerinden değerlendirilerek kullanıcılara sunulmaktadır. Uygulama aracılığıyla kullanıcılara mahallenin güvenlik puanına göre kalacak bir yer seçme, araç kullanma veya yürüme için en güvenli rotayı oluşturma ve güvenli olmayan bir yerdeyken bildirim alma hizmetleri sunulmaktadır. Söz konusu uygulama sonraki yıllarda farklı kıtalardan on ülkede yaygınlaştırılmıştır. Bu uygulama aracılığıyla elde edilen veriler, aydınlatmanın iyileştirilmesi, güvenlik kameralarının konumlarının belirlenmesi ve bisiklet yollarındaki durakların yerlerinin saptanması gibi başlıklarda yerel yönetimlere yol gösterici olmuştur.

safetipin.com

5. AÇIK VERİ

- ABD merkezli International Data Corporation isimli şirketin yürüttüğü araştırmaya göre, 2010 yılında üretilen yeni verilerin miktarı 1,2 zettabayt (1,2 trilyon gigabayt) boyutundayken, 2020 yılında üretilen yeni verilerin miktarının 35 zettabayta ulaştığı tahmin edilmektedir. Yine aynı çalışmada 2025 yılına gelindiğinde ise dünya çapında 175 zettabayt büyüklüğünde yeni veri oluşturulacağı tahmin edilmektedir. Bu istatistiki bilgiler ve Covid-19 Pandemisi gibi krizler verinin güvenli, verimli ve uygun maliyetli bir şekilde toplanması, saklanması, işlenmesi ve paylaşılmasının öneminin gelecekte daha da artacağına işaret etmektedir.
- Akıllı kentlerde dijital veriler önemli bir yere sahiptir ve rasyonel analizler yapılarak çözüm önerileri geliştirilir. Ancak verinin önemi sadece üretimi ve değerlendirmesiyle sınırlı değildir, aynı zamanda verinin paylaşımı da önemlidir. Bu nedenle yönetim fenomeni veri yönetimi kavramına da odaklanmaktadır. Veri yönetimi, verilerin varlığına, erişilebilirliğine, kullanılabilirliğine, bütünlüğüne ve güvenliğine ilişkin yönetim tarzını ifade eder. Bu kavram, bir kurum ya da kuruluşun hedeflerine ulaşmasını sağlamada bilginin etkili ve verimli kullanılmasını sağlayan süreçler, roller, politikalar, standartlar ve ölçüleri kapsar.

AÇIK VERİ ÖRNEKLERİ – 1 (Londra)

2013 yılın da Londra 'da belediyenin öncülüğünde eğitim kalitesinin artırılması ve velilere okul seçimi sürecinde rehberlik etmesi amacıyla interaktif bir harita uygulaması başlatılmıştır. 'Londra Çevrim İçi Okul Atlası' isimli bu uygulama aracılığıyla kentteki ilk ve ortaöğretim hizmetlerini sunan okullara, akademilere ve kurslara ilişkin bilgi verilmektedir. Harita temelli bu uygulamayı kullanan vatandaşlar seçtikleri eğitim kurumunun ulaşım ve iletişim bilgilerinin yanı sıra türü, yaş grubu, cinsiyete göre öğrenci sayısı, toplam öğrenci sayısı, öğretmen başına düşen öğrenci sayısı, öğrencilerin not ortalaması, öğrencilerin ağırlıklı olarak yaşadıkları mahalleler ve mezuniyet sonrası ağırlıklı olarak gittikleri okullar gibi bilgilere erişim sağlayabilmektedir.

Açık veri tabanlı bu uygulamanın sunduğu veri setleri sayesinde;

- vatandaşların çocukları için doğru okulu seçme potansiyeli artmakta
- yerel yönetimlerin planlama faaliyetleri rasyonel bir temele oturmakta
- okulların kendilerini diğer okullarla kıyaslama imkânı oluşmakta
- özel sektörün yatırım politikalarını belirlemesi sürecine katkı sağlanmaktadır.

www.london.gov.uk/programmes-strategies/better-infrastructure/data-and-innovation-tools/infrastructure-mapping-application

AÇIK VERİ ÖRNEKLERİ – 2 (Singapur)

- Yönetişimci bir kent yönetiminde açık verinin önemine ilişkin bir başka örnek ise Singapur'da oluşturulan veri havuzu uygulamasıdır. Singapur Maliye Bakanlığının girişimleriyle 2011 yılında oluşturulan bu uygulama sayesinde yetmiş kamu kurumundan gelen veri kümeleri sınıflandırılarak ve nadiren işlenilerek tek bir kaynaktan kamuoyunun dikkatine sunulmaktadır. Buna göre ekonomi, eğitim, çevre, finans, sağlık, altyapı, toplum, teknoloji ve ulaşım olmak üzere dokuz ana başlıkta yaklaşık iki bin adet (koruyucu bakımdaki çocuklar, satılık daire fiyatları, tüketici fiyat endeksi, tutuklanan kişi sayısı, kesilen hayvan sayısı vb.) veri seti oluşturulmuştur. Söz konusu portal; sosyal, kültürel ve ekonomik yönlerden ilgi çekici bir ülke olan Singapur'un "akıllı kent" ve "akıllı ulus" olarak markalaşmasına katkıda bulunan vizyonunu desteklemektedir.

<https://data.gov.sg/open-data-licence>

AÇIK VERİ ÖRNEKLERİ – 3 (KONYA)

- Şehre ait verilerin yer aldığı Konya Açık Veri Portalı, özellikle girişimcilerin, akademisyenlerin, uygulama geliştiricilerin ve her kesimden vatandaşın Konya'ya ait verilere erişimine imkan sağlamaktadır. Verinin kullanılması, analizi ve yorumlanması ile bir değere dönüşmesi sayesinde daha etkin, etkili ve verimli kamu hizmeti sunulması, yeni bilgi, fırsat ve iş modellerinin ortaya çıkması ve girişimcilerin doğru bilgiye tek kaynaktan erişerek daha hızlı ve etkin bir şekilde projeler üretebilmesi amaçlanmıştır. Portalda ilk etapta; Afet ve Acil Durum Yönetimi, Çevre, Enerji, Ekonomi, Hareketlilik, Sağlık, Sosyal Belediyecilik, Tarım, Yaşam ve Yönetişim olarak 10 farklı kategoride veri setleri yayınlanmıştır.

<https://acikveri.konya.bel.tr/>

05-AKILLI KENT UYGULAMALARININ YÖNETİŞİM AÇISINDAN TEHDİT VE RİSK UNSURLARI

Akıllı kent uygulamaları, çağdaş yönetim anlayışının bir parçası olarak, kent hizmetlerinin daha verimli, erişilebilir ve etkili hale getirilmesi amacıyla taşınmaktadır. Ancak bu uygulamaların hayatımıza dahil edilmesi sürecinde bazı tehdit ve risk unsurlarının ortaya çıkabileceği de unutulmamalıdır.

- **Birincisi, veri güvenliği.** Akıllı kent uygulamalarının temel bileşeni olan veriler, çeşitli kaynaklardan toplanarak bir araya getirilir ve analiz edilir. Bu veriler genellikle kişisel bilgiler içerebilir ve eğer güvenliği sağlanmazsa, kişisel verilerin üçüncü taraflar tarafından ele geçirilmesi ya da kötüye kullanılması riski artabilir.
- **İkincisi, sınırlı erişim.** Akıllı kent uygulamalarının yararları genellikle sosyo-ekonomik olarak daha az avantajlı olan kesimler tarafından daha az faydalanılır. Bu nedenle, bu uygulamaların yararlarının daha adil bir şekilde dağıtılması için çeşitli önlemler alınması gerekebilir.
- **Üçüncüsü, özelleştirme.** Akıllı kent uygulamalarının finansmanı genellikle özel sektör firmaları tarafından sağlanır. Bu nedenle, bu uygulamaların yararlarının geniş bir kesime hitap etmesi yerine özel sektör firmalarının çıkarlarına göre şekillenmesi riski bulunmaktadır.
- **Dördüncüsü, özel hayatın gizliliği.** Akıllı kent uygulamaları aracılığıyla toplanan veriler, vatandaşların özel hayatının gizliliğini tehlikeye atabilir. Bu veriler, kamusal hizmetlerin sunulmasının yanı sıra, reklam, pazarlama veya hukuki amaçlar için de kullanılabilir. Bu nedenle, verilerin nasıl kullanılacağı, saklanacağı ve paylaşılacağı konularının açık ve şeffaf şekilde yönetilmesi gerekmektedir.

05-SONUÇ

Akıllı kent yaklaşımının bileşenlerinden birisi olan yönetim fenomeni:

- kent sakinlerinin kamusal karar alma süreçlerine dâhil edilmesi
- vatandaşların kamu hizmetlerine etkin erişimi
- bireyler arasındaki sayısal uçurumun önlenmesi hususlarında belirleyici bir faktördür.

Akıllı kentlerde var olan sayısal uçurumun kapatılmasında e-yönetişimin geliştirilmesi için:

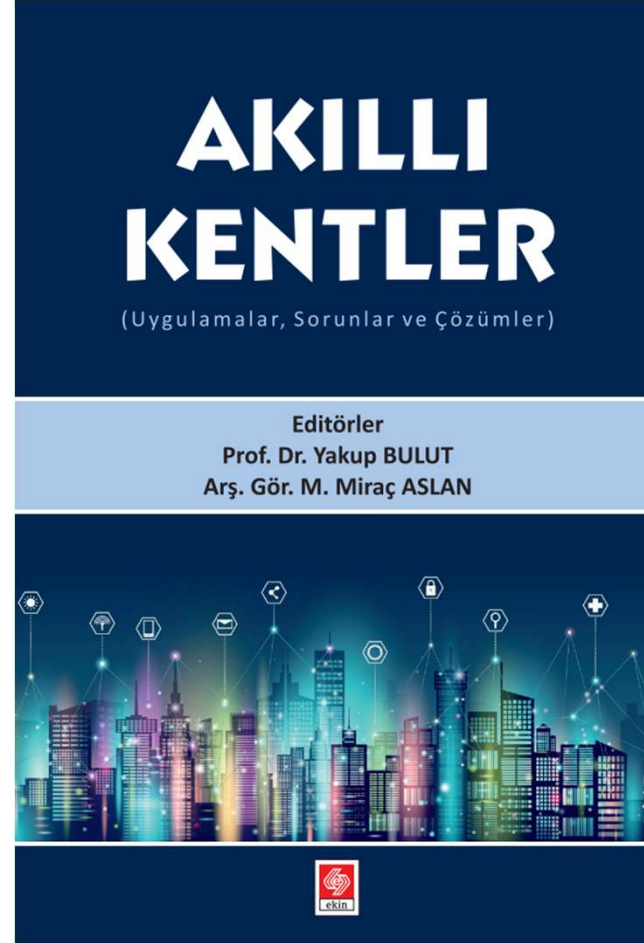
- uluslararası, ulusal ya da bölgesel işbirliklerinin geliştirilmesi
- yasal ve yönetsel düzenlemelerin uygulamalar ile uyumlaştırılması
- dijital okuryazarlığın teşvik edilmesi
- akıllı vatandaş ilkesi gereğince elektronik öğrenme süreçlerinin geliştirilmesi
- elektronik hizmetler ve bilgiye erişim yoluyla yaşam kalitesinin artırılması gibi çok sayıda unsur bulunmaktadır.

Akıllı yönetişimin sağlayacağı faydaların artırılabilmesi ve oluşturabileceği tehdit ve risk unsurlarının asgari düzeye indirilebilmesi sayesinde kent yaşamında ve yönetiminde daha fazla yaygın ve etkili bir biçimde rol oynayabileceği aşikârdır.

Vatandaşların Akıllı Kentlerde yönetim sayesinde yönetime katılmaları güzel ve önemli bir olaydır. Ancak vatandaşların kişisel bilgileri daha da önemlidir. Bu nedenle Akıllı Kentlerde yönetim çalışmalarında şirketlerin ve kamu kurumlarının KVKK ve Siber Güvenlik konusunda aşırı dikkatli olmaları gerekmektedir.

**KAYNAK : AKILLI KENTLER (Uygulamalar,
Sorunlar ve Çözümler)**

TEŞEKKÜRLER

MUHAMMED YASIN BÜYÜKGÖZ
BİLGİSAYAR MÜHENDİSİ

KOSKİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
BİLGİ İŞLEM DAİRESİ BAŞKANLIĞI

